

Meie Matsi jõulu-album

Kõige ilusam jõuluingitus noortele. **Ei unusta! Mälestusraamat.**

400 lehekülge. Iluköites. Hind 300 marka.

Kümme aastat juba ei ole Eestis ühtegi suuremat raamatut nii ilusa paberi peale trükitud, niisama vähe on hoolitsetud ilusa köite eest. Nüüd on trükist ilmunud 400 kirjanduse pärlit, mida noor kirjandusloo üliõpilane kaheaastase õpetöö kestes kirjandusest ilusamat ja maitsevamat on kogunud. Kogu on mõeldud mälestusraamatuks, nagu neid noored omale armastavad soetada. Raamat on jaotatud aasta, kuude ja päevade järgi. Iga kuu ja iga päeva kohta on püütud leida üks kirjandusline kalliskivi, peajasjalikult Eesti kirjandusest, aga ei puudu ka maailma tuntavamad suurwaimud. Igal leheküljel leidub tarwiline ruum mälestussalmide juurdekirjutamiseks, nagu neid noortel wiisiks on üks teisele mälestuseks kirjutada.

Kogu ei ole ühekülgne, waid on tähele pandud elu igasuguseid woolusi, sest kõigekülgne elu on täielik elu ja kõigekülgne ilu. Kogu on tehtud noortele, nooruse maitstes, et oleks midagi anda noortele mälestuseks, kas täiealiseks saamise ehk muu tähtpäewa puhul.

Wälimuselt tuletab raamat meelde üht endist sellesarnast, mis oli Saksamaal trükitud ja kandis nime „Ära unusta mind“. Eesti trüki- ja paberitööstus on nüüd nähtawasti edenenud ja ei tarwitse meil niisuguseid iluasju enam wäljamaalt tellida.

Nii paksu raamatu hind paremal trükipaberil ei ole kalliks arwata, waid 300 marga eest wõib teda müügile saata üksi selles lootuses, et ta tuhandete kaupa läheb noorte sekka — nende elu tähtsamaid punkte ilustades ja elustades, sütitades ja soojendates nende waimusädemete waral, mis kogusse Eesti ja ilmakirjandusest on koondatud.

Nõudke igast raamatukauplusest.

Lõbu-, nalja- ja ajawiite-raamatud.

Wiisakad kombes. Kirj. Elise Aun.
Hind 50 mrk.

Seltskondliste mängude raamat.
31 mitmesugust mängu. Hind 20 marka.

Wanapoisi õnnelinn ja wanapiiga paradiis. Hind 10 marka.

Meesterahwastega ümberkäimine
Mehelesaamise õpetus. Hind 80 mrk.

Noore rahwa seltsiline. Hind 40 m.

Uued armastuse kirjad. Hind 20 m.

Ettekuulutaja prohwet. Hind 40 m.

Suur pilke ja nalja kogu. Hind 50 marka,

„Meie Matsi“ nalja- ja pilkejutud.
Hind 30 marka.

„Meie Matsi“ sõjaalbum. Hind 100 marka. Sisaldab kõik sõja- kui ka rewolutsiooniaegsed „Wanad Meie Matsid“. Seal on lugeda huwitawad täideläinud ettekuulutused Willemist ja tema saba-rakkudest, nurjaläinud Eestimaa kosimine. Wene rewolutsiooni lõbud, enamlaste paradiisi pildid ja palju muud

„Meie Matsi“ wabadussõja album.
„Wana Meie Matsi“ wabadussõja 1919. aastakäik. Hind 100 marka.

„Meie Mats“ 1921 aastak. Hind 100 m.

„Meie Mats“ 1922. aastak. Hind 100 m.

Kawala Hansu naljajutu album.
Hind 80 marka.

Kõik on toredad nalja- ja pildiraamatud.

Nõudke igast raamatukauplusest.

Jõululaul.

Käes jõuluõhtu. See tõi oma mõnu:
toas laiutas end weriworst ja õlu.
Lõi särama ka naisukese pilk.
Ja ahju koldes laulis weetlew kilk.

*

Papp kirikus mul noomis kere läbi,
et hakkas kohe otse päris häbi:
miks polnud õiendand weel oma kirikmaksu,
waid wilistand ja näpuga löönd laksu.

*

Küll ajus mässas marumöll ja kolin,
kui walimise-kasti juures olin,
sest kellele sa hääle ka ei anna —
su huwile ta taha keerab kannal!

*

Külm kõndis üle metsa, mäe ja laane
ja tõmbas peale weele tubli kaane,
et päästa linnaisasid sest murest
ja uputuse hädaohust suurest.

*

Liuwäli tekkis igas paigas weele.
Kõik noorus läinud libedale teele
ning samast rada läind me margakurs.
Nüüd igamees on omaette „purs“.

*

Oi, wennas, turul kalliks läinud pekid.
Ja kadund ära piirituse tsekid
ning terwitab sind monopolka pudel —
see joodikute armsam kõhu mudel.

*

Küll naine nurus kingiks piibert, tuhkrut
ja käskis osta walmis palju suhkrut . . .
Ent näpud läksid rahakoti põhja . . .
Lõin kõige peale käega siis — „mis tühja!“

*

Käes jõuluõhtu. See tõi oma mõnu.
Ja tuli külla ka weel onu Tõnu.
Lõi särama siis naisukese pilk.
Ja ahjukoldes wiilis wilgas kilk . . .

Oda.

Alles algaja . . .

Pealinna parema joogikoha, „Kommerz-Hôtel'i“ tühje ruume elustab waid ainuke joogiseltskond, kes õhtusest arwurikkast külalisperest hommikuni siia jäänud.

Seltskonnas esinewad Tallinna äri-ringkondades tuntud „suurused“, kuna laudkonna keskuks on hommikumaaalase tüüpi kõhukas miljonäär Gipsikow.

Rahuloldawa muigega huulil kuulab ta waikselt tema adressil ühe ehk teise lauakaaslase poolt öeldud meelitust, mängides lühikeste, lihawate, pundunud sõrmedega, milles särab hulk brilliante, üle rinna looklewa jämeda kuldketi kallal.

Mõnikord waldas Gipsikowi siiski iha wõidetuid peale esimesi lööke enese ümber näha, neid armulikult tähele panna, rikkalikult wõõrustada. Ent mitte lõpulikult lööduid: niisugustele ei olnud Gipsikowi olemaski, nagu poleks ta neid iialgi tunnud.

Nii kujunesid joomaõhtud, millest Gipsikow osa wõttis ja mille eest tema ka rahulikult arwe kinni maksis, ennem oma ümbruskonna ja ärisõprade nõrkade külgede tundmaõppimiseks, wõi maakuulamiseks, nagu ta ise nimetas, kui sõprade wõõrustamiseks.

Eriti tundis Gipsikow lõbu weeta õhtud seltskonnas, kus katsealuste kõrwal ei puudunud ka

— Peab küll wist põnew romaan olema, mida see härra seal niisuure anduwusega loeb.

— O, ja, — ta loeb söögikaarti!

Hommikupoolt õhtusse rühkides — selal weel kõhn ja peenike — kolas ta hulga aastaid Euroopas ümber ja jõudis wiimaks Eestisse.

Oma särawuse ja kõhukuse omas ta, nagu palju teisigi, siin alles sõjaaastail. Ent wiimasel ajal leidus naljalt ühtki suuremat ettewõtet, äri ehk ehitusala, kus ei oleks tunda tema ettetükiwust ja mõju, mille ees wõistlejad, kes enesetele walusasti warwaste peale ei taha lasta astuda, tagasi astuma on sunnitud.

Omas äris oli ta ettewaatlilik ja kawal. Kord aga asja otsustanud, tegutses ta järsult ja häda siis sellele, kes teele ette juhtus. Tema karjääri rada täihstas terve rida ohwrid, kellest mitmed, kui tema endised äriseltsimehed, nüüd kerjastena esinesid.

Ent Gipsikow sammus „niisugustest wäikes- test asjadest“ külma rahuga üle.

„nooremad jõud“, tulewased äritähed ja arenewad suurused. Ka nende süüta otsekoheusest ja awalikkusest mõistis ta enesele kogemusi korjata ja neid, sagedasti nende eneste wastu ärakasutada. Teiseks teadis ta, et tema alati noorte täieliku tähelepaneku ja lugupidamise wääris ja nende seltskonnas täiel mõõdul selle osaliseks sai.

Temale meeldisid noored, eriti need, kes temaga küll warandusliselt ei wõrdunud, ent kes selle eest awaldasid osawat leidlikkust ja kiiret otsustamiswõimet, umbes niisugused, nagu tänases seltskonnas oli noor algaja ärimees Juhkamsohn. Selle „noore inimesega“ oli ta tutwunenud alles eila õhtul, kuid märganud kohe temas silmanähtawaid ärimehes suurejoonelisi omadusi, mis isegi awalduisid joogilauas, ennustades nooremehele suurt tulewikku . . .

Sellest küljest hindaski Gipsikow oma noort tuttawat, jagades talle joogilauas oma isalikku poolehoidu kunni hommikuni, mil seltskonna üldine meeleolu kippus langema juba wäsimuse ja sealt une kraadini.

Harjunud wastupidawuse peale waatamata waldas tülpus Gipsikowigi. Surudes alla esile-tükkiwat aigutust igawa kõneluse puhul, mille peaheliks oli üldiselt igatsus rahu ja puhkuse järele, sõnas temagi alludes üldisele elewusele:

„Hm, ja... Ent mul, mu härrad, on peale selle weel tuhat erilist ettewalmistust homse tähtsa päewa wastu“

Laudkonna käed sirutusid taskutesse raha pungade järele, kuid peatusid Gipsikopi tõrjuwa liigutuse tõttu.

Nagu harilikult — maksis Gipsikow ka täna arwe üksinda ja toolidega kolistades tõusis seltskond lauast ning lahkus restoraanist . . .

II.

Hilisel pealelõunal uimasena kodus ärgates ning taskuid ja rahamapet kontrolleerides, leidis Juhkamsohn Gipsikowilt saadud kaartikese.

See oli kutse perekondlisele õhtule proua Gipsikowi sünnipäewa puhul.

Meie Euroopa diplomaadi jutul.

Ajakirjanik: „Ehk jutustate, saadiku-härra, meile ka midagi sealsete pärismaalaste elust?“

Saadik: „Samune... pärismaalasi polnud näha seal ühti. Ainult ühte pärismaalast nägin tsirkuses, poksis teine wahwasti, et lust näha. Teised olid puha eurooplased...“

Tõmmates taskust tüseda rahamape ja heites wäsinud lau alt eriliselt walitud pilgu Juhkamsohni poole, sõnas ta poolhäälega:

„Perekonnapidu — olge head ja tehke au Palun wäga“.

Sellejuures ulatas ta oma noorele sõbrale kullatud äärega kaartikese.

„Majasõbra, majasõbra tahan teist teha . . . Ärilise majasõbra . . .“

Juhkamsohn kumardas aupaklikult oma wäsinud pea ja surus antud kaarti, mille kiri silme ees tantsledes wirwendas, tasku.

„Merci!“

„Ober!“ hüüdis Gipsikow.

Kusagil kukkus taldrik plaksudes tükkideks, ilmus unine kelner, kel otsapidi tasku pistetud pühkerätt küljel tolgendas, ja esitas sügawa kumardusega pika arwe.

Juhkamsohn lasi läbi hammaste pika tasase wile. „Majasõbra, ärilise majasõbra tahan teist teha . . .“ tulid Juhkamsohnile miljonäär Gipsikowi lallutawad sõnad meelde õhtusel lahkumisel restoraanis.

Juhkamsohni huuled tõmbusid õnnelikule muigele: see oli juba wõit! Ja pealegi esimesel kokkupuutumisel!

Sarnaseid juhuseid mõistis Juhkamsohn alati õiglaselt hinnata ja — peaausjalikult — kõige kiiremas korras kasutada. Weel enam: ta naeris omas südames selle naiiwse miljonääri üle, kes ennast äriilma „wanaks lõwiks“ pidas.

Juhkamsohn naeratas. See, keda tema „wanaks lõwiks“ wõiks tunnistada, peaks olema teistsugune mees . . .

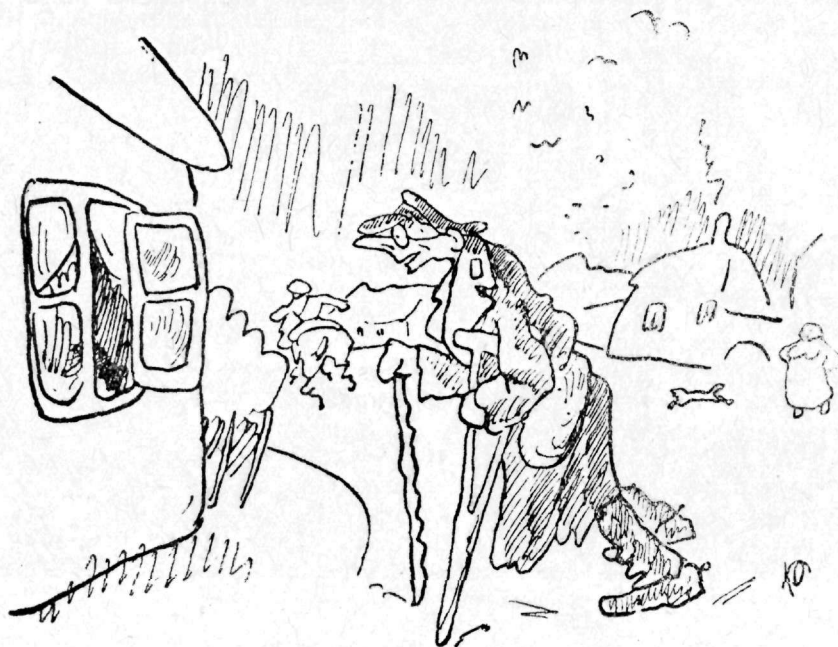
Enesega enam kui rahul olles, riietus Juhkamsohn kiireste, ja tõttas linna. Mobiliseerides

kogu oma waba kapitaali ja tehes selle täienduseks paari kolme lähema sõbra juures väikse sisemise laenu, ostis Juhkamsohn weel selsamal päewal Pikalt tänawalt paremast kullasepa-ärist paari, kolmekümne tuhande eest naisterahwa nägusa kuld-paberos-itoosi maitserikaste ilustustega. See oli määratud kingituseks sünnipäewa lapsele, proua Gipsikowile.

Järgmisel õhtul oli Juhkamsohn proua Gipsikowi sünnipäe a pidul nooremate hulgas see, kes peatähelpanu enese peale koondas.

tolliameti ja — mis te arwate? Nad on mu kauba palju kallimalt hinnud: tuleb umbes 200 tuhat rohkem maksta, kui esialgse kalkulatsiooni järele pidi tulema. Minule, algajale, ei ole see väike summa ja, mis peaasi, praegu pole seda summat mul mitte käes.“

„Noh, sellest tühjast asjast saame lihtsalt üle“, tähendas Gipsikow mujates, ja tundis tõsist heameelt, et uut sõpra temale nii tühise laenusummaga aidata wõis. Ta tõmbas kasukataskust tshekiraamatu ja kirjutas Juhkamsohnile

Weerenni haigemaja juures.

„Tunnen iin xer-formi lõhna, — oo, kuidas tuleb meelde mu kuldne noorusaeg!...“

Oma ülewa rõõmuga, waimukuse ja terawmeelsusega wõitis ta kõikide poolehoidu ja südamed. Isegi majaproua ei suutnud warjata oma rõõmu abikaasa uue äri- ja majasõbra waliku üle, kelle ta awalikult ka enese austawa kaitse alla wõttis.

Juhkamsohn lahkus pidult enam kui kroonitult. . .

III.

Paar päewa hiljem kohtasid uued ärisõbrad, Juhkamsohn ja Gipsikow, päris juhuslikult.

Juhkamsohn oli tusane ja pilwis.

„Noh, noor sõber, miks nii tusane? on midagi halba juhtunud?“

„Ei midagi — ainult väike äriiline takistus...“

„Ja see teeb tuska?!... Tühja kah! Wõin ehk miilegagi aidata?“

„Tanan... Wõib olla siiski... Näete, asi on nii: mul on tellitud wäljamaalt 8 kasti peenemat ja kallimat kaupa. Näüd, täna, lähen

200 tuhande marga peale pangatsheki.

„Olge head!“

„Ah, ma tänan! Suurepäraline... Ainult päewaks paariks, härra Gipsikow!“

IV.

Möödus nädal.

Sõbrad Gipsikow ja Juhkamsohn kohtawad jälle pangas

Gipsikowile tärkab meelde, et Juhkamsohnile umbes nädala eest paarsada tuhat ilma allkirjata annud, mida wiimane juba mõne päewa pärast tagasi lubanud anda, seda senini siiski teinud ei ole.

Tal on weidi halb, et Juhkamsohni poolt niisugune mittetäpsus awalduis, mehe poolt, kellest ta, vähemalt enese suhtes, just kõige piinikumat sõnapidamist ja täpsust lootnud.

Wist pidi tal mõnda halba ja ootamatat juhtunud olema. Vaene noormees! Gipsikow rühkis

Jäbi publikumi Juhkamsohnile lähemale ja tegi juttu. Gipsikowi nähes muutus wiimane märgatawasti ülirohmsaks ning elawaks. Peale südamliku terwituse istusid nad ühte kõrwalisse nurka sohvale ja algasid juttu.

„Kuidas lugu kaubaga — saite kätte?“ pärib Gipsikow.

Juhkamsohni nägu lõi uuesti äkki pilwe.

„Ei — üks kuradi lugu! Esimene niisugune juhtumine!“

„Noh?“

„Waatasin asja läbi. Tolliamet ei ole süüdi, et kaup nii kallilt hinnatud: firma ise on ülesandmisel wea teinud. Nüüd langeb saadetus nii kõrge tolli alla, et ma seda ilma kahjuta ei saa wälja osta. Jääb kaks wõimalust: kas ma wõtan kauba pealt paar miljoni kahju, ehk saadan selle firmale tagasi kaubapaberite ümber tegemiseks . . .“

„Noh, siis saatke muidugi tagasi!“

„Aga see nõuab jälle kulu ja kulu, aga, nagu teate, olen ennegi rahakitsikuses. Laenasin ju Teiltki . . . Ja, see kõik on muidugi küll ajutine kitsikus, aga aeg läheb, kaup seisab ja hulk raha on selle all kinni . . .“

„Palju Teile weel waja läheks?“

„Umbes kolm- nelisada tuhat . . .“

Asi lõppes sellega, et Juhkamsohn Gipsikowile augu pähe rääkis ja wiimane oma ärisõbrale weksli peale weel 400 tuhat marka kaubaoperatsiooni lõpetamiseks laenas.

Sõbrad lahkusid kõige paremas meeleolus.

V.

Paar päewa hiljem kõlistas Juhkamsohn börsele ja palus Gipsikowi telefoni alla.

Tal on Gipsikowile üks kasulik äriiline ettepanek teha. Kas sõber ei wõtaks waewaks ja ei sõidaks peale börset tema juurest läbi?

Gipsikow on sellega nõus.

Peale börset Juhkamsohni korterisse ilmudes, leiab ta sealt oma sõbra paari teise noore äri-mehega einetamast.

Ka Gipsikow istub lauda ja kõneleb börseuudiseid ning kirjeldab neid hiilgawaid operatsioone, mis ta täna seal teinud. Noored äri-mehed on waimustud: tõesti — see Gipsikow on geenius! Niisuguste numbritega ei saa igaüks mitte walmis, niisuguseid osawaid käikusid pole nemad weel kedagi tegema näinud!

Seltskond on elawa klaasidetühjendamise tõttu kõige paremas tujus, kui Juhkamsohn lõpuks oma ettepaneku Gipsikowile teatab.

Esiteks — ta on Gipsikowile 600 tuhat wõlga, mis ehk küll hädalisel silmapilgul wõetud, siiski wäga piinlik. Kauba tagasijõudmine Stettinist wiibib. Selle alla on pandud peaaegu kogu kapitaal ja nüüd peab ta oma ärilist tegewust selle tagajärjel kitsendama ehk mõnda erakordset sammu astuma ja mõnda oma warandust realiseerima, et äri jälle saaks edasi ajada.

Tal on üks wäga wana õlimaal, mille kohalikud kunstitööde tundjad 5 miljoni Eesti marga peale hinnanud.

Juhkamsohn wiib külalised saali ja näitab neile seda kunstitööd.

„Wäga kena asi!“

Selle kunstitöö tahab Juhkamsohn nüüd rahalise kitsikuse tõttu ära müüa, ehk tal küll raske juhulikult omandud kallist maalist lahkuda

Kuna Gipsikowil Berliinis tutwused on wanade kallisasjade ja piltide ärides, siis palub Juhkamsohn, et Gipsikow pildi müümiseks wahtalituse enda peale wõtaks. On piit müüdüd, saab Gipsikow oma wõla kätte ja peale selle ka teatawa protsendi müüdüd maali hinnast

Gipsikow on sellega nõus ja lähematel päewadel saadab ta Juhkamsohni maali postiga Berliini ühele wanaasjade wahekauplejale edasimüümiseks ja palub selle waateaknale wälja panna. Hinnaks määrab Gipsikow 5 milj. Eesti marka.

VI

Möödub nädal.

Selle nädala jooksul on weel keegi Juhkamsohni sõber järgmise postilaewaga Stettini ja sealt Berliini sõitnud, millest Gipsikowil aimugi pole.

Warsti selle järele saab Gipsikow oma agentidelt, wanaasjade kauplejalt, telegrammi:

„Teie pildi eest pakutakse neli miljoni. Ostja näib olevat kindel. Kas annate selle hinnaga ära?“

Ta telefoneerib omakorda Juhkamsohnile ja palub wiimast oma poole.

„Noh, soowin õnne — teie pildile on Berliinis juba ostja leitud! Ainult hinnaga tuleb weel kokkuleppida, pakub ainult neli miljoni.“

Peetakse aru.

Juhkamsohn ei tahaks maali nelja miljoni eest äraanda.

„Olgu siis äärmisel korral neli ja pool.“

„Tõsi, sõber, ja seda annab ta kah, sest kui ostja ei wõinud ta, teadagi, kohe nõutud hinda lubada . . .“

„Aga teisest küljest“, hädaldab Juhkamsohn, „raha on nii kuradi kiiresti waja, ja . . . tingimised hinna üle wõiksid pikale wenida! . . .“

„Siiski — poolmiljoni on summake, mille pärast nädalat paar wõiks oodata . . .“

„Aga kas teate, sõber, teeme ühe uue kombinatsiooni“, paneb Juhkamsohn lõpuks ette.

„Wõlgnen Teile 600 tuhat. Ütleme: Teile annate mulle weel kolme miljoni peale weksli, mida oma äri jätkamiseks kohe rahaks wõiksin teha. See oleks kokku 3 milj. 600 tuhat. Pildi eest saate wahtalitaja käest 4, paremal korral 4½ milj. Sellest läheks 3 milj. 600 tuhat minu wõla kustutamiseks, kuna 400—900 tuhat weel üle jääks — komisjoniks Teile ja Berliini wahtalitajale. Noh, kui seal äärmisel puhul mõnesugune wahesumma ühele ehk teisele poole peakski maksta jääma, selle õiendaksime lõpuarwe tegemisel. Olete nõus?“

Gipsikow pidas aru. Et aga asi kindel näis olewat ja teisel päewal Berliinist weel uus telegramm wastuse nõudmisega tuli, andis Gipsikow Juhkamsohnile oma nõusoleku, kirjutas talle kolme miljoni peale wekslid wälja ja saatis Berliini wastuse:

„Nõudke wiis miljoni. Äärmisel juhtumisel andke nelja ja poolega ära.“

Järgmisel päewal tegi Juhkamsohn pangas Gipsikowi wekslid rahaks.

VII.

Möödus nädal, möödus teine.

Gipsikow ootas Berliinist oma agendi käest uusi teateid Juhkamsohni maali müümise asjus, aga neid ei tulnud.

Ka Juhkamsohni polnud ta enam wiimastel päewadel näinud.

Kõlistas telefoniga tema korterisse. Sealt wastati, et Juhkamsohn äri asjus Tallinnast wälja on sõitnud.

Gipsikowi waldas iseäralik rahutus. Ta telegrafeeris Berliini ja palus teateid maalimüügi asjus. Kuid sealt wastati, et ostja, wäljamaalane, hinda nähtawasti kalliks on pidanud, ja ostmisest on loobunud.

Nüüd ruttas Gipsikow isiklikult Juhkamsohni korterisse, kus selgus, et wiimane juba nädala paari eest äri asjus Tallinnast ära, wäljamaale, oli sõitnud. Enne ärasõitu müünud ta ka kogu oma korteri sisseseade ära, sest, nagu ta lahkudes majaperenaisele ütelnud, ei teadwat ta mitte kindlasti, mil jälle tagasi jõudwat...

Juhkamsohni korterist tõttas Gipsikow otse postkontori ja telegrafeeris uuesti Berliini ning palus oma pilti seelses kunstide muuseumis hinnata lasta.

Paari päewa pärast sai ta Berliinist oma agendilt järgmise telegrammi:

„Teie maal hinnatud 60 tuhande Saksa marga ehk 2 Eesti marga peale. Hindamise akt järgneb postiga. Mis sellega peale hakata — telegrafeeriga.“

Gipsikow tundis südame all iseäralikku näpistust. Nii — see oli kõige lihtsam kõlupilt, wõib olla, ostetud mõnelt laadaplatsi kaupmehelt — ja nüüd kargas Gipsikowi hing päris täis — tema, Gipsikowi, tüssamiseks!

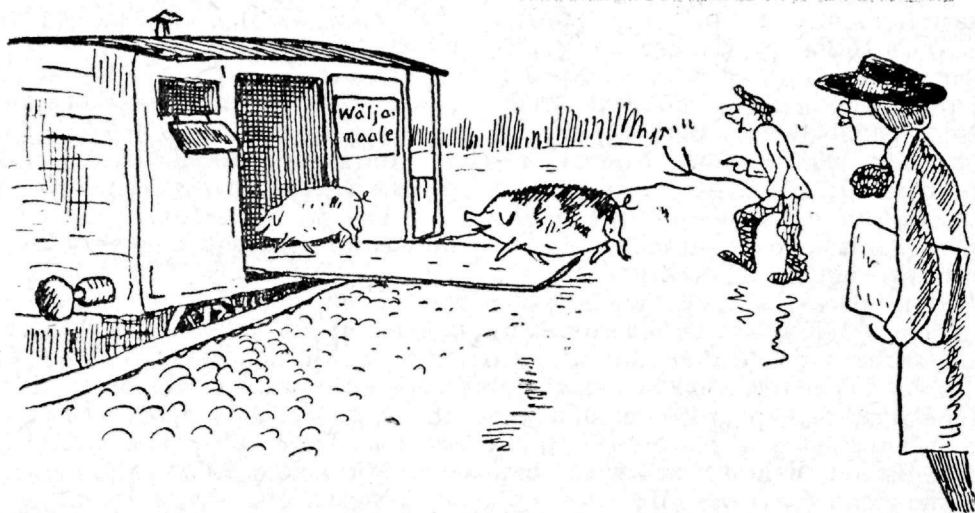
Ja selle ninapidiwedamisega sai walmis — tema, „wana ärilõwi“, kallal — alles algas kollanokk! . . .

Naljad.

Ennustus.

Istutakse lõunalual ja räägitakse laste tulewiku üle. Tädi Alma arwab: „Robertist saab wist küll üks hea näitleja, sest ta teeb alati sarnaseid naljakaid grimassid“.

Skeptiliselt lausub selle peale papa: „Ma usun, et poisist tuleb wist kord üks mõõganeelaja, kahwli asemel sööb ta juba praegu noaga“.

Kunstnik (õhates): „Õnneseened, need sead — neil on wõimalus Euroopasse pääseda... Kuid meie, kunstnikud, wõime neile ainult head teed soowida...“

Üllatus.

A. Budistshew.

Õhtul, umbes kell kaheksa. Noor ametnik, Aleksander Iwanõtsh, musta wurrudega ja uues mundrikuues, istub Anna Pawlowa juures ja joob teed. Anna Pawlowna teeb unistawaid silme ja waatab ametniku peale, see silub juukseid ja teeb igasugusid pettunud seisandid. Wäikeses toakeses on walge ja mugaw. Lamp põleb punase katte all ja katte peal on paljaste reitega baleriina pilt. Laua peal aurab teemasin, seisab läikiwa seljaga siig, wõitass wõiga ja leiwakorwis on kuiwikud mandlitega. Anna Pawlowna riietest õhku lõhnaõli aromaati. Nurgas, roheline eesriide taga seisab ilus walge woodi, kõrgete sulepatjadega. Ametnik waatab aegajalt sinna poole, siis wiskab meeleheitlikult pea tagasi, ohkab ja hakkab kuiwikut krõbistama. Aga Anna Pawlowna, tehtud ilme ilusal näol, räägib:

„Olge head, rahustuge! Ärge asjata wae wake ennast ega mind. Kas ma tõesti nii ilus olen, et Teie ilma minuta elada ei wõi? Maarja Iwanowna on ju palju ilusam! Ainult tal juukseid on waled, aga egas Teil ju neid juukseid waja polegi. Ärge waadake nii nukralt mu otsa! Wõtke sahwiti!“

Ta waikib minutiks, walab omale tassi aurawat teed ja seletab edasi:

„Peeter Petrowitsh armastab mind juba kolm aastat; tema on Teie ülemus ja Teil peaks häbi olema minu järele jooksta. Juhtub Peeter Petrowitsh Teid minu juures nägema, on Teil halb ja minul halb. Jätke juba see laul, päris tõesti, jätke!“

Aleksander Iwanõtsh kehitab õlasid.

„Täna see, paljaspea saatan, ei tule, täna on sel palja peaga saatanal õhtune töö. Kuni kella kaheni higistab kantseleis.“

Anna Pawlowna waatab ametnikule silmi:

„Aga kui äkitselt? Siis pean ju otsustama. Nüüd on mul, Jumal tänatud, puhas soe tuba. Igapäew lõunal kolm rooga — kolmas tingimata magussöök. Tee juure on sahwit, hommikueineks kotlet ehk sült mäerõikaga, wõi kakao piimaga. Õhtusöögiks saadab siiga, ehk sardiinid, juhtub keegi tulema, hea meelega pakud. Aga siig maksab nüüdsel ajal kallist raha, head alla 100 marka nael ei saagi. Seda tuleb kõik arwesse wõtta. Ei, enam nälgida ma ei taha. Olen kõik läbi elanud. Wahel oli hea, kui tee juure hobuseliha worstigi said osta. Aga nüüd on siig laua peal ja teinekord ei waatagi selle poole. Jumal tänatud, olen oma saatusega päris rahul. Minge juba Maarja Iwanowna juure. Tema on waba naisterahwas. Küll näete, hakkate Maarja Iwanownat armastamagi.“

Pildike meie mniisteeriumite sisepoliitikast.

„Kõwemine, kõwemine — otse osakonna juhatajaks!“

Ametnik kargab üles, kui ussist salwatud ja hakkab kiiresti toas edasi-tagasi käima. Ta näoilme on päris meeleheitmine.

„Ärge hirwitage minu üle, Anna Pawlowna“, räägib ta: „Teie ise, mis ma tegema pean. Homme päew wõtan ametist lahti ja lähen wabatahtlikuna Nishni-Nowgorodi draguni polku. Ja siis, lähen mina, Jumala sulane, Kaukaasiasse tsherkessidega sõdima. Seal tapeti Lermontow, seal tapawad tsherkessid ka minu. Naerge siis, Anna Pawlowna, naerge siis!“

Ametnik raputab traagiliselt oma kätt. Anna Pawlowna waatab kaastundlikult ta peale. Ta süda hakkab pakitsema; näib, et ta walmis oleks noort ametnikku armastama hakkama. Ta jäeb mõtetesse. Mis siis? Las jätta Peeter Petrowitsh tema maha. Wõtab omale odawama korteri, hakkab õmblema, ülearused riided ja kuldased müüb maha, sööb lihtsamalt, õhtuks pole waja siiga ega sardiinid. Ta waatab silendawa siia selja peale. Siig waatab tema otsa, just kui tahaks ta ütelda: „Ja siis juba, wabandage, mind Teie enam ei näe.“

Anna Pawlowna wõtab taskurätiku ja pühib sellega haleduse tunde näolt ja räägib ametnikule:

„Ärge rääkige rumalusi, Aleksander Iwanõtsh! Tsherkessidega on ammu rahu majas, tsherkess müüb nüüd Hommikumaa kaupluses Buchaara waipasid ja kes werejänulisem, see walmistab restoraanis shaslõkki. Mis jaoks tsherkess oma kundesid peaks tapma?“

Ametnik raputab uuesti käsa. „Kui Kaukaasias ei tapeta, siis hüppan Neewasse,“ räägib ta.

„Ka sellega ei hirmuta Te mind,“ wastab Anna Pawlowna: „Neewasse Teie ei hüppa. Neewa on kinnikülmetanud, ja kus lahtine

Kuidas pealinn eeskju-

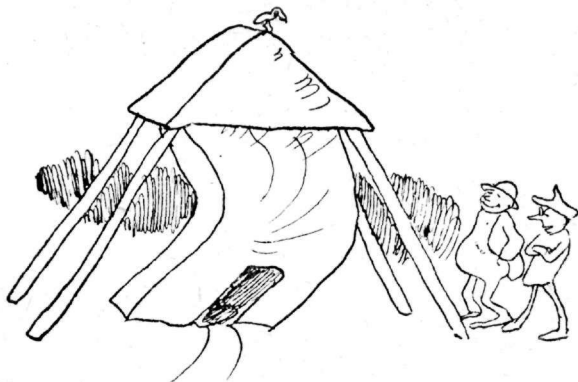
I.

Uurimise komisjon
waatab, kas kõik korras on.
Nähtawasti
kõik on hästi.

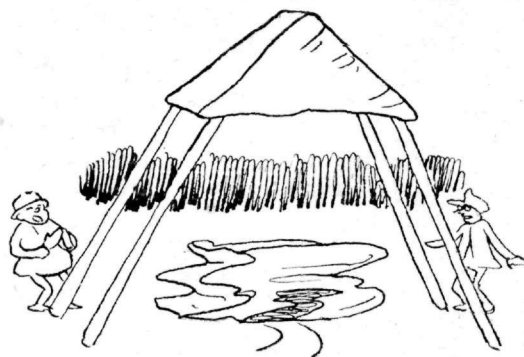
II.

Seal ent juhtus paha lugu —
kuur see wiltu wajus sugu.
Aga mis see tühja loeb —
wastu seati tublid toed.

III.

Wajus kuur ka — waata santi —
weidi teise poole kanti!
Aga isener ju taipab:
wastu seati siingi kaikad.

IV.

Tõeste, päris rumal tegu —
kuur see wajus ühtelugu.
Mis on selle põhjus, süüdi —
mõistus sinna küll ei küüni.

koht, seal lähedal seisab ka linnawaht. Kui hüppate sisse, wiskab ta kohe päästerõnga järele. Ilma asjata teete oma uue mundri märjaks!

„Ma sülitän päästerõnga peale!“ seletab ametnik, näost punaseks minnes.

„Aga linnawaht wiib Teid jaoskonda,“ räägib Anna Pawlowna: „Parem juba rahustage end. Minge Maarja Iwanowna juure. Mul on teist ju kahju, aga ma kardan Peeter Petrowitshi. Alles paari päewa eest tõi Peeter Pet-

rowitsh mulle kiiktooli, mis mitu tuhat maksab. Ja täna saadeti mööblikauplusest uus riidekapp. Õeldi, et Peeter Petrowitsh saatnud, kaksteist tuhat maksab. Näete, seisab teie ees. Kui silmi ei usu, katsuge käega. Täna hommikul toodi. Ma pole jõudnud weel riideidki sinna sisse riputada. Waata sinna. Kaksteistkümmend tuhat.“

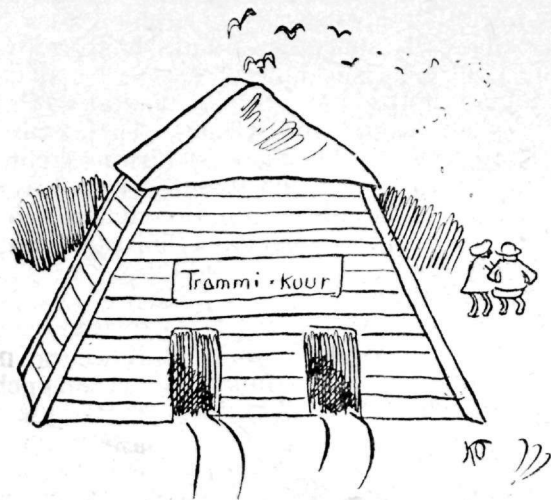
Aleksander Iwanõtsh hakkab kätega peast kinni.

liku trammi kuuri sai.

V.

Kadus trammi kuuri keha.
Siis ei saand ka kindlaks teha,
kust see tuli kõik ja tekkis,
et on kuur nii väikses kökkis.

VI.

Viimaks tehtud töö on suur —
walmis ongi trammi kuur.
Kuur sai awaram ja parem
kui ta kawatsetud warem.
Palju wae wa on ju nähtud —
liiku tegema nüüd lähwad.

„Alati ja ikka räägite Teie ainult warandus-
test ja materjaalsetest asjadest,“ hüüab ta. „Ah,
Anna Pawlowna, Anna Pawlowna!“

Ta teeb mõne ringi ümber toa ja hüüab
Anna Pawlowna ette seisema jäädes:

„Kui praegu Peeter Petrowitsh siia tuleks,
ma kisuks ta lõhki.“

„Ei ole võimalik!“

„Jumala eest!“

„Aleksander Iwanõtsh! . . .“

„Jumala eest! Jumala eest . . . Ma te-
male . . .“

Mis Aleksander Iwanõtsh Peeter Petro-
witshile teha mõtleb, jääb esialgu teadmataks,
sest samal minutil lendab uksest hirmunud toa-
tüdruk ja teatab Anna Pawlownale:

„Peeter Petrowitsh tuleb praegu Teie juure,
ei wõta kasukatki maha, nii rutt tal ja temaga
ühes kaks töömeest. Perenaine pidas ta minu-
tiks kinni, mina aga . . . Teie . . . juba . . .
mina . . .“

Toatüdruk ei lõpeta oma ütelist, waid jook-
seb toast jälle välja. Koridoris jookseb ta
tooli pikali. Anna Pawlowna seisab walge kui
kriit. Ametnikul lõdisewad põlwed ja kõht ki-
sub kokku, alumine lõug wabiseb, nagu kahwa-
tab, siis läheb rohelisteks ja viimaks siniseks.
Ta pomiseb midagi arusaamatut. Ta meel näib
halwatut olevat. Aga Anna Pawlowna märkab,
et ta ütelda tahab: „Peitke mind ära.“ Ta hak-
kab ametnikul kraest ja käest kinni ja weab
ta nagu jahukotti, mööda põrandat uue riide-
kapi juure. Tõmbab kapi ukseid lahti ja lükkab

ametniku sisse ning keerab ukse lukku. Wõti
jäeb ette. Peale selle langeb Anna Pawlowna
jõuetult toolile. Samal minutil ilmub tema tupp
Peeter Petrowitsh, wiskab biibermütsi lauale
ja räägib Anna Pawlowna käsa suudeldes:

„Kallikene, tulin ainult minutiks Sinu juure.
Mõtle, missugune äpardus! Otsin naisele
uue riidekapi, aga need lollpead, seal mööbli-
kaupluses, saatnud kapi siia, aga ma juba kir-
jutasin naisele kirjakese: „Kuidas meeldib
üllatus?“ Naine wastab: „Pole mingisugust
üllatust näinud ega kuulnud.“ Ära pahanda
kullakene aga kapi pean kohe naisele saatma.
Woorimees ootab all, sellepärast ruttan. Sulle
ostan homme kõrwarõngad. Kas tahad kõr-
warõngaid? Mis sul wiga on? Kas pea wa-
lutab? Küll on äpardus! Nii siis, wabanda
mind.“

Wahepal astuwad tupp kaks töömeest;
nad tõstawad kapi ettewaatlilikult üles ja kan-
nawad uksest välja. Peeter Petrowitsh sam-
mub neile järele ja riidleb:

„Ettewaatlilikult, kuradid, ettewaatlilikult!“

Aga Anna Pawlowna ei kuule seda. Ta is-
tub halwatud näoga, silmad kinnipigistatud.

Ta peas keerles rahutu mõte: „Mis nüüd küll
saab? Mis nüüd küll saab?“

Ametnik luges riidekapis palweid. Talle
näis, et ta on kirstu pandud ja kantakse nüüd
surnuaiale. Kui woorimehed kapi reele tõstsid,
kuuldus kapist hoigamine.

„Pjetruha“, küsib woorimees teiselt, „kas
Sinu kõht nii uriseb wõi? Ja peaga eemal-

mineja Peeter Petrowitshi poole noogutades, lisas ta juure:

„Küll need, suured isandad, hästi sööwad, nende kõht ei urise kunagi.“

Hobune liikus. Ametnikku weetakse Peterburi poolelt Sagorodnõi peale. Ta lamab kapis, käed risti rinnal. Tal on hirmus külm, ta mõtleb: „Warsti olen ma ülema proua korteris. Aga pärast saadetakse mind wististe Sibirisse. Küll oleks hea kui Sahaliini saadetakse.“

Hirmu pärast läheb ta nii lahjaks, et püksid iseenesest hakkawad maha libisema.

Kui ülemuse proua tema korterisse toodud riidekapi ukse awab, ronib sealst tuigerdades wälja luukere sarnane inimene. Luukere lasseb kohe põlwili ja pomiseb mingisuguseid sõnu.

Ülemuse proua, Jewdokia Lwowna, neljakümneaastane, aga weel väga ilus daam, lööb puuderdud käsa kokku ja hüüab:

„Noor inimene, mis Teiega on? Mu Jumal,

mis nägu Teie olete! Siin on wist mingisugune draama!“

Ta paneb kuidagi moodi nooremehe istuma ja joodab teda teega. Jewdokia Lwowna on heategew daam.

Tunni aega toitis ta noort meest teega ja wõileibadega ja paari tunni pärast sai Peeter Petrowitsh naise käest järgmise sisuga kirja: „Riidekapi sain wiimaks kätte. Üllatusega olen väga rahul.“

Aga Anna Pawlowna istub Peterburi poolel oma kiiktoolis, aewastab ja mõtleb:

„Täna wiidi riidekapp ära ja homme wiidakse kõik muud asjad.“

Tal on kahju puhtast toast ja soojust wõidist ja läikiwast siias. Ta kortsutab kulmusid. Tal tuleb meele märg uulits, wihmane öö ja tema seal uulitsal näljane, külmanud, ilma koduta.

Anna Pawlowna katab taskurätikuga suu ja hakab tasakesti nutma.

Riigiwapist ehk wiimaks elulooma saaks
kui neid kutsikaid hästi sööda...

Tulewane aasta.

(„Meie Matsi“ kaastöölise jutuajamise põhjal ilmaseadjatega.)

Täna wuste halbade ilmade puhul oli meie lehe kaastöölisel au pöördada mõne küsimusega ilmaseadmise osakonda, kus talle tulewa-aastaste ilmade kohta lahkesti mõnesuguseid selletusi anti.

Kõigepealt, seletati teadjalt poolt, pole kartusteks mingit ajalikku alust ega põhjust. Öieti on kriis juba möödas, sest pööripäewal, mis jõulupühade eel, pöörati ka ilmad teisale. Kuna ilmastikus üldse suuremaid uuendusi kaawatsetakse läbi wiia ja sellega juba aasta esimestes päewades algust teha, siis tuleb edaspidi niimõnestki wanast harjunud asjast loobuda ja uue wiisiga harjuda.

Uuenduste juures tahetakse igatepidi ka kokkuhoidmist silmas pidada ja kokkuhoidmise põhimõtte järele käia. Algust sellega tehtakse juba wanal aastal. Nimelt jäetakse wiimasest jõulu kuust, mis pühade ajal täis saab, pool uueks aastaks. Omast kohast wõib seda suureks majandusliseks wõiduks lugeda. Häda korral wõib niiviisi kokkuhoitud kuude peale, mida aasta kohta umbes kuus terwet kuud wälja teeks, laenuki saada.

Ilmadesse toob see omast kohast kah muudatusi, sest kui kuuwalget pole, siis ei näe pimedal ööl ka sugugi, kas sajab ehk mitte.

Edasi on ilmastiku kohta järgmine kawa kokku seatud:

1. jaanuaril sajab kuiwa wihma. Kolmekuninga päewal müristab ja pragab pikne. Seda on talwel hädaohutam ette wõtta.

Küünlakuuga algab suur põud, mis kewadise suure wee ja sula ära peab hoidma. Põud kestab jaanipäewani. Kuna arwata on, et sel ajal juba paljud niiskust nõuawad, siis lastakse sadada tuntud headuses esimese sordi lund wiie- ja kümnenaelastes linastes kottides warustatud wabriku märgiga. Hangede kaupa ostjatele tuuakse koju kätte.

Kui lumi oma külmusega liiga hakkab tegema, siis hakkawad nii meie oma kui ka Ameerika Punane Rist wiltsaapaid wälja jagama.

Jaagupipäewast antakse lumesulatamine kütteainete keskkomitee kätte, kes oma tööga mihklipäewaks lõpule peab jõudma.

Siis tärkawad ka esimesed lilled, kokkühoidmise mõttes ainult ühte liiki ja kõige odawamad — warsakabjad. Et tööpalgad kõrged ja wärw kallis, jääwad needki esimesel aastal wärwimata. Soowijatele lubatakse neid aga kodusel wiisil wärwida, kuid selle juures tehakse kohuseks, et wärwi jume õige oleks.

Kui lõikus hiljaks peaks jääma, lastakse mihklipäewal nisujahust kringlid sadada, paiguti suurte rosinatega, ja selle järele tubli saagar tshekiwiina.

Mihklikuul, sügisel pööripäewal, pööratakse jälle ilmu ja tehakse teine — nimelt wana-naiste suwi — suure kuumusega.

Wiinakuu keskpaigal, kolletamisepäewast, algawad udude asemel, mis tulewal aastal üldse ära jääwad, suured kolletused. Kõik muutub kollaseks. Sajab ookerit, mida maaldrid tunnidesse ja toobritesse koguwad.

Mardipäewa aegus sajab ernesuppi, mille

hulka ohtralt seajalgu riputatud. Selle tõttu langewad lihahinnad märksa. Seajalgade kuningad ostawad wõikuningate eeskujul neid jalgu suurel hulgal kokku ja ekspordeeriwad wäljamaale, kus Eesti seajalad suure kuulsuse omandawad.

Jõulukuul, talwisel pööripäewal, pööratakse jälle ilmu. Et sel ajal kõige lühem päew on, siis peatatakse maakera käiku ja õlitatakse maakera telge ning wõietakse nabasid. Põhjanabale, kui see suurest tiirlemisest paigast ära on weninud, pandakse purk peale. Kui see ei peaks aitama, antakse see mõneks ajaks Dwigateli tehasesse remonti.

Peale selle antakse hea watt kuuma wihma, mis kõik õlituse ja paranduse jäljed pühadeks ära uhub.

Et niisugusel puhul õigest talwe algusest juttugi ei wõi olla, antakse talwele ajapikendust ühe aasta wõrra ja lastakse suwi edasi kesta.

Jõulu-õhtul sajab kringlid ja kompwekka. Kõik kuusikud muutuwad ehitud jõulupuude metsadeks.

Jõulupühade ajal ilmuwad esimesed ööpidud ja pääsukesed. Toomingad ja õunapuud lööwad õitsele.

Wana aasta lõpeb üldise laulu ja leelutamisega. Uue aasta wastuwõtmiseks tehakse wainutel kiigete all jaanituld.

Kuna järgmisel aastal jälle wana ilmade süsteemi peale üle kawatsetakse minna ja uuest-aastast pakast wallale päästa, peawad janitu-
lelised wildid ja kasukad kaasa wõtma, et neid peale kella kahteteistkümmend selga ja jalga tõmmata . . .

Wiru börsel.

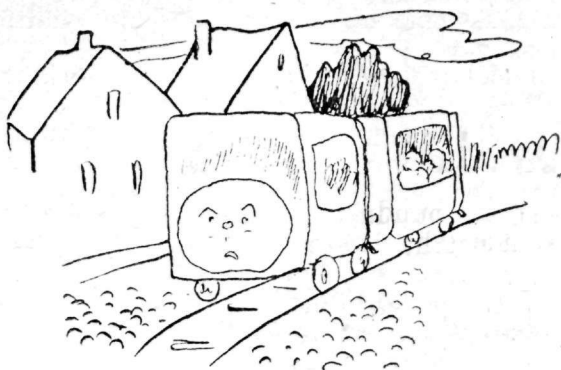

Üks Wiru börse maakler teisele:

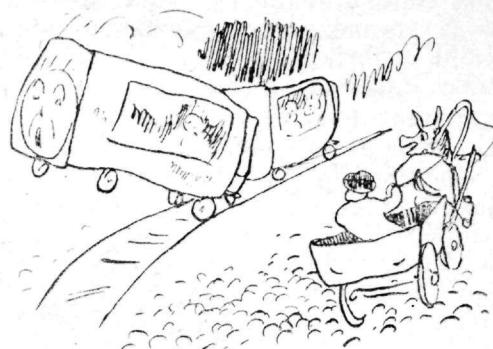
„Küll on hull — lootsime nende wekslitega mõnele mehele lõa kaela panna, aga see wa' prokuratuur on walwel ega lase meid wabalt tegutseda. Nüüd ei saa neist ilusatest paberitest muud kui natuke ninasooja.“

Laul ilma

(Pühendus pealinna)

I.

II.

„Meie Matsi“ jõulupähklad.

Wana Eesti kommet, jõulupühadel pähklaid paugutada, ei ole Mats, kui wana kommete austaja, tänawugi unustanud. Kuna Matsil suur kandam veel muud pühademoona kaasa on tuua, siis ei wõi ta pähklakott wäga suur olla. Imajäänud wõiwad endid aga sellega troostida, et tulewal jõulul eestkätt neid si mas peetakse. Täna wustest pähklatest annab Mats esimese

see küll sisaldada wõiks. Aga midagi selle sees ikka—kobistab! Kui see wiimaks mitte ei sisalda armsat ja ihaldatud Wene kulda, mida wiimase! ajal, waatamata nende agara töö-waewa peale Eesti riigi lõhkumisel, nii kehvalt on antud?! Ühisel jõul purustakse pähal, nagu kodanlase pealuu ja wälja kargab tuum . . .

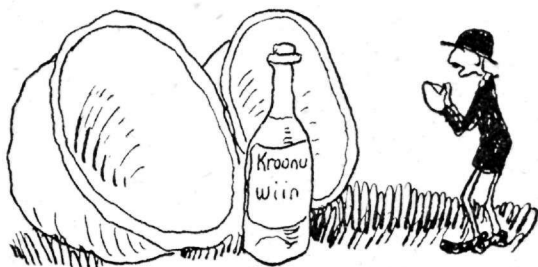
Karsklastele.

Nemad on kõik pühadeannete jagamisel nukraks jäänud, sest et nad mitmest heast asjast, nagu pühade õllest ja piparnapsust oma usutunnistuse järele on pidanud loobuma. Seda suurema rõõmuga wõtawad nad vastu niisuguse süütu maiustuse, nagu on pähal. Üllatuseks juhtub neile aga nii kõwa koorega pähal, et nad seda nädala läbi lõhkuda saawad. Alles uueks aastaks awaneb neile pähkel ja selgub sisu . . .

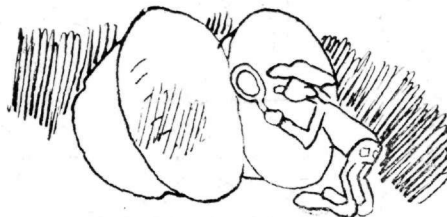
Üürniku,

kes nüüd igasugustesse walitawatesse kogudesse jõudusid killustama poetunud, saawad, muidugi kah oma pähkla. Selle awamiseks korraldab erakonna esitaja Riigikogus, herr Bormann, piduliku kooswiibimise ja peab kõne. Ta tõendab, nüüd olla silmapilk kätte jõudnud, mil ta wõida esitada oma suure ja waewarikka töö saawutusi Riigikogus: nimelt sisaldada pähal korterikriisi lahendamise saladuse. Pühalikult awatakse õnnepähal . . .

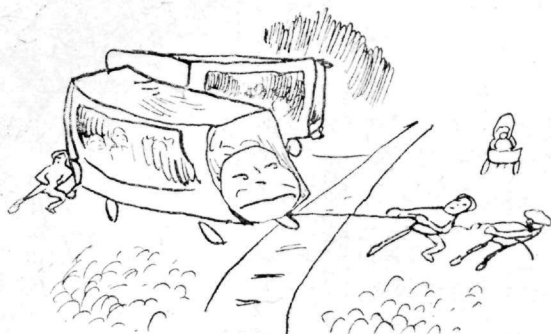
Kommunistid.

Need mehed ei ole Eesti wabariigis millegagi rahul. Mats, kes igauhte jõuluks rõomustada tahab, pole neidki unustanud. Uudishimulikult asuwad nad annetuse ümber ja mõistatawad, mida

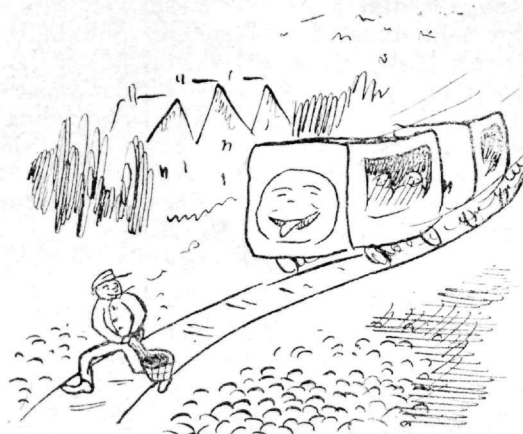

sõnadeta.

(trammile.)

III.

IV.

Palgategenija.

Tema on aasta läbi palgast palka ootanud väikest lisa. Noh, jõuluks ikka! — mõtleb ta endamisi. See on ikka aeg olnud, mil ka väikestele inimestele harilikult headmeelt tehtakse. Uudishimust põledes, avab temagi oma õnnepähkla...

Riigikogu.

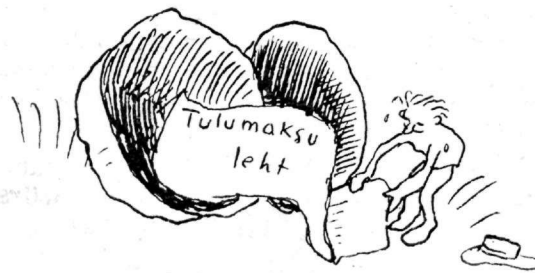
Iseenesest mõista, et Mats meie rahvaesitust, Riigikogu, tema terwikus ära ei unusta, vaid sinna koguni terve peotäie pähklaid annab, mis on määratud juhatusele ja üksikutele erakondadele. Kingitust kätte saades, näitab meie parlament veel kord, et tal teravad hambad ja et ta pureda mõistab: pähklad on peagi katki puretud, kuid pettunud ja mõrudad näod osutavad,

et pähklad kas tühjad ehk hallitanud ning ussitanud on olnud.

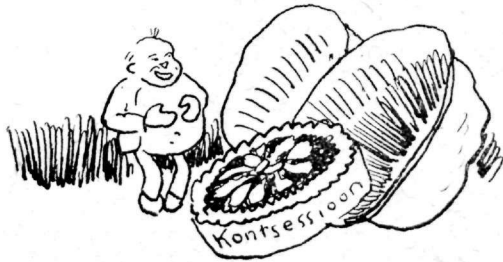
Lihtne kodanik,

kes kogu aasta jooksul kõigist häist asjust on pidanud ilma jääma, kuid aasta läbi tublisti on pidanud tööd tegema, arwab, et tema jaoks vähemalt jõulukski mõni väike rõõmustav üllatus õnnepähklas peitub. Ta pole ka eksinud, vaid leiab selle pähalt awades ja pealegi ootamata suurena...

Onupojad.

Need on alati harjunud kingitusi saama, niisama nagu tädipojadki. Iseenesest ei tohi Mats jõululgi neid unustada. Nendele pähklaid walides, peab Mats väga ettevaatlikult ja hoolega talitama ning iga pähalt enne kätteandmist hoolega takseerima: on see küllalt raske ja hea ning maitsewa sisuga. Loomulikult ei too siis ka pähkla awamine tädi- ning onupoegadele ootamata pettumust, waid nad saawad wäertuslised kingitused . . .

Kapitalist

on aasta jooksul kõik saanud, mis süda igatses. Ta on kõige wastu, isegi jõulukingi wastu, täiesti ükskõikseks jäänud. Sellepärast ei hooli ta ka tühjast — paljast jõulupätklastki, mis teda kõige vähem huwitab. Ent wana kombe järele awab ta selle siiski aasta lõpul. See on tal ka väga kerge töö: awab terasest raske rahakapi ukse, pistab pähkla selle wahele ja wajutab kergesti. Wäike kröksatus, pähal awaneb ja tuum pudeneb wälja — 0/0/0 ja 0/0/0!

Wabrikandid ja pankiirid.

Need närwilised härrad, on kogu aasta suures ärewuses mööda saatnud. Küll on nad näinud tonte, küll tööseisaku, kahjude ja pankroti näol. Nad seletasid igapäew, et homme wististe on nende tegewusel halbade aegade ja kriisi tõttu lõpp ja et aasta lõpuks wististe ei jää neil muud üle kui kott ja kepp, ehk poomise nõör. Suure heameelega wõtawad nad sellepärast wastu ka kõige wäiksema anni, nagu jõulu pähkla ja awawad huwiga: leidub seal nüüd waesusetunnistus, wõi kerjakott? Aga, ennäe, seal leiduwad waid puhaskasu ja diwidendid!

Professor (oma toatüdrukule): „Olge head, kas te wõiks öelda, kas ma praegu kodu olen?“

Mötteterad naistest.

Naised on kui mõistatused, aga ainult wähesed on neist hinnamõistatused.

*

Armastus teeb tütarlapse nõrgaks, mehe aga tugewaks, kuid abielus on asi ümberpöördukt.

*

Naine pole mitte ainult kõige kurja algus, waid ka kõige õnne lõpp.

*

Praegusel ajal on igal naisterahwal hõlpsam last saada, kui meest.

*

Naisterahwa „ei“ tähendab: lubage mulle iärelmõtlemiseks aega.

*

Ainult need naised, kellel ilusad hambad, naerawad palju.

*

Naise meel.

(Katkend ühe küpse proua päewaraamatust).

Ah, Robert! — —

Esimest korda nägin teda muru-tõnise mängu-platsil. Tema sirge paenduw keha ja pruun nägu, mis mõjukalt silma puutus walge ülikonna juures, jäi elawalt meele.

Siis üks wiiv ei näind teda enam, olin teda unustanud.

Seal tuli lillepidu Akwaariumis . . . Oli soe, lämmataw suwine öö. Rõdudel, aidas ja teedel põlesid wärwilised laternad. Muusik, tants, naer, naljatused ja flirt igalpool. Tuttawate ringis nägin teda . . . Teda tutwustati minuga, hiljem tantsisime. Ägedalt, üsna kõwasti minust kinni hoides, kiiresti, otse lennates . . .

Wõrdlen mõnede teiste lõtwu laisku liigutusi ja tema omi . . .

Kui ometi? . . .

Pean ikka enam ja enam tema peale mõtlema. — —

Ootused, lootused . . .

Oleme temaga nüüd tihti üheskoos. Tema on ikka wäga wiisakas, tagasihoidlik, mõnikord isegi natukene liig tagasihoidlik. Ta on ju ka weel nii joowastawalt noor.

Täna wiimaks juhtus see. — —

Tema saatis mind koju, ma palusin teda minuga klaas kohwi juua . . . Siis istusime wastamisi. Jutuajamine katkendline, pilla-palla. Meis mõlemis mingi aimdus.

Kahwatu, kollane walgus. Waikus, üsna kaugele uulitsa müra. — —

Suitsetame, tema pakub mulle tuld, üsna mu näo lähedal . . . Tema kuum hingeõhk tundub mu rinnal.

„Robert! . . . Sina!“ . . .

Taltsutamatud põletawad, suudlused. — —

„Ah, Robert! — — —

Olen nii õnnelik! Robert on tihti minu juures. Ta kuulub ainuüksi mulle; ma usun — olen tema esimene armastus, esimene naine tema elus . . .

Kuni tänaseni. — — — Roberti puutumata noorus on end juba wõidukindlaks meheliikkuseks muutunud. Ta usub oma wõimu naise üle ja on oma ettewõtetes ja saawutustes kindel . . .

Täna lubas Robert tulla. Ma pidin natukeseks ära minema, lasin aga toatüdruku temale öelda, et ta ootaks. — —

Üks arusaamatu rahutus sundis mind kohe tagasi pööрма. — Robert ja wäike ihalduswääriline prantslane kahekesti? . . .

. . . Kuulsin neid wäikeses salongis olewat ja leidsin patjade woogudes, mis nende jalgus akenesid . . . Robert suudles tema põski. Tema lasi seda edwistades. Meeletud ihad lõomasid

üles . . . Mustad siidusukad, pitside waht, wäike wastupanek, magus-tuhmid silmad, kuumaw suu . . . wõitlus . . . Ma tõmbasin end hiljakesi tagasi. Üks läks minu järele tasakesti kinni.

Kirjutasin Robertile, et ma kõik tean ja palusin, et ta enam ei tuleks.

Parajasti tuli professor K. minu poole: ta jäi õhtusöögiks minu juure. Ta oskab nii waimukalt jutustada ja on nii mõnus kuulda tema pehmet, sooja häält. Tema tunneb elu ja naise . . . Teab kuidas neid hoida ja kuidas neid . . . wõita.

Robert oli säna siin. Olin wiiwukese kahtluses, siis lasin ta ära saata. — — —

Pistid.

Armuawaldust kuulab ka kõige wiletsama kuulmisega naine.

*

Õnnetul naisel on palju sõbrannasid, aga õnnelikul mitte ühtegi.

*

Ühe wale juures pole weel keegi naine punastanud.

Sapseejuu.

Wäike Aits lehitseb suurt adreßsraamatut „Õbit Cestit“. „Mamma, kus kohas asub armas Jumal?“

„Jumal on igal pool, mu lapsuke.“

„Kas Tallinnas ka?“

„Ja muidugi, Tallinnas ka.“

„Siin raamatus on kõik adreßsid, aga mikspärast tema adreßsi siin ei ole?“

Warietee teatris.

Sääli direktori loofheft: „Ärge tõstke keiti nii kõrgele, meil on täna ju alandatud hinnad.“

Rahjuts!

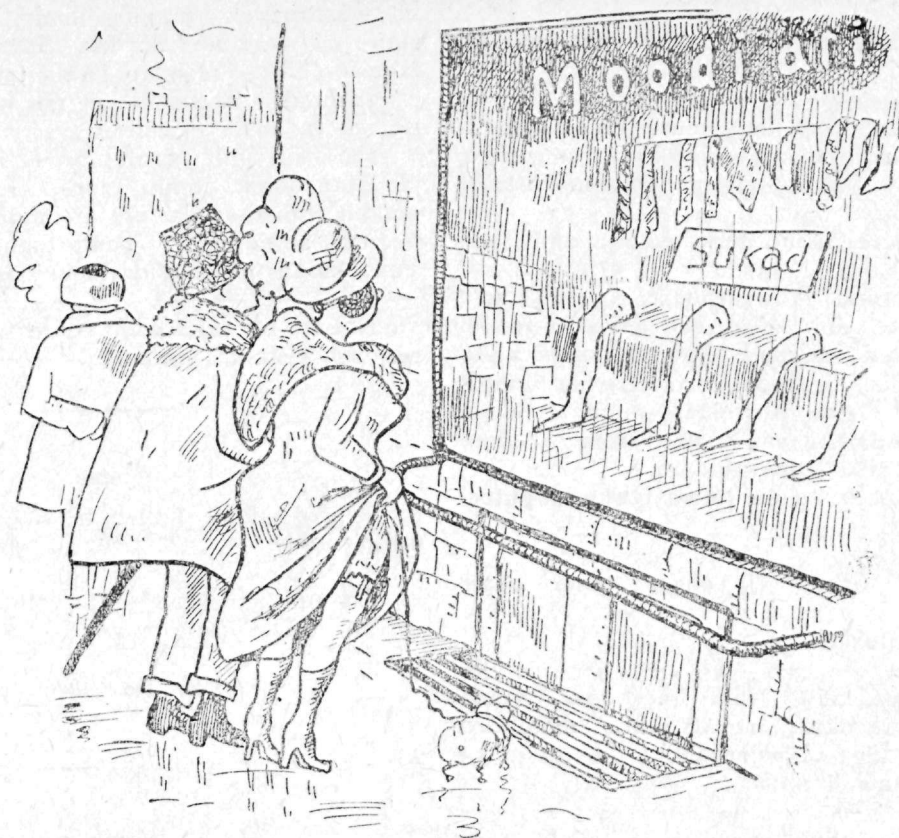
Rinnandõunit: „Kas meie ei jaadaks mitte M. linnale raudtee õnnetuse puhul kaastunde telegrammi?“

Rinnaapea: „Si maksja, selleks on see raudtee õnnetus rahjuts liig wäike.“

Ähwardaw seisuford.

„Mis, Sa räägid, et sinu läbitäimised proua Felsbergiga on sind hädaohhtlikku seisuforda saatnud? Kas h-ra Felsberg on midagi märganud? Rahewõitlus?“

„Sullem weel. Proua tahab end lahutada ja siis pean mina tema kojuma.“

„Wuih, kas neil pole häbi paljaid naiste jalgu aknale väljapanna!“

Kunstunes.

„Kui Teie seda kindlasti soovite, armuline proua, siis olen mina küll viimane, kes nii kauni proua palve tagasi lükata suudaks“, rääkis Dr. Harlan.

„Ja, see huwitab mind kangesti“. Noor proua vaatas siin mahapöördud ripsmete alt talle vastu: „Ma eeldan, et minul meediumiks saamiseks omadusi on. Kuid siiski kahtlen ma kõige selle üle. Katse läbi saaks mulle see asi üldse selgeks.“

„Muidugi“, vastas arst proua kätt suudeldes: „Ma luban endale siis homme kell neli teie poole tulla.“ — — —

Punkt kell neli kõlistas Dr. Harlan proua Asta Beckeri toreda korteri ukse taga. Proua juhatas teda ühte väiksesse ruumi, kostitas teda teega. Pool tuudi lobiseti lõbusasti.

„Tohin ma nüüd armulist prouat paluda?“

„Silmapilk. Kuhu pean ma istuma?“

Harlan vaatas ringi: „Wast ehk selle diiwani peale. Nii, nüüd ärge mõelge millegi peale, ajage oma mõtted kõik peast välja . . . Kuulge, mitte midagi mõelda, kuni magama jääte. Teie olete väsinud . . . Teie tunnete, kuidas teie liikmed raskeks lähewad.“

Ta oli end proua ette asetanud ja püüdis nende harilikkude sõnadega teda kunstunde suigutada. Sellejuures olid ta silmad kui nõiutult proua ilusal näol ja walgel kaelal, mis walgeisse pitsidesse kadus.

„Kas kuulete mind?“

Asta hingas korralikult ja rahulikult. Ta magas. Hinge tagasi tõmmates tõusis Harlan üles. Siis rääkis ta tasase häälega:

„Teie teete kõik, mis ma ütlen.“ Kõik igatsused, mida ta seltskonnas selle ilusa proua suhtes ainult waewaga tagasi hoida oli suutnud, wõisid nüüd täide minna. Kui ta üles ärkab, ei tea ta ju midagi.

„Ma tahan, et teie laseksite mind endid suudelda.“

Wärisewate kätega wõttis ta proua pitsidega ümbritsetud kaelast kinni ja tõmbas tasakesti ta pea enese poole. Samal silmapilgul kohkus ta kobina peale, mis wäljast kostis. Hirmunult sammus ta uksele ja kuulatas wälja.

Seal kuulis ta oma seljataga proua Asta häält, kes lahtise silmadega diiwanil lebas.

„Ärge laske end eksitada! Minu mees on ära reisinud.“

H. Waldau.

Kunst ja armastus.

Õöd kui päewad hoidis madu Tseeta end tantsianna Almiira kaela ümber. Ema oli teda tütrele ligi annud, kui see omale sarnase kerge-meelse elukutse walis.

„Kuula, mu tütreke: sa seletad, et sa ilma oma kunstita elada ei wõi; ma ei taha sinu õnne takistada. Aga et sinu noort ilmsüütust kaitsta, usaldan sind madu Tseeta hoolde: tema on kawal ja tark. Igakord kui keegi mees sind armastada tahab, siis muudab madu end sinuks ja wõtab mehelt kallistused wastu.“

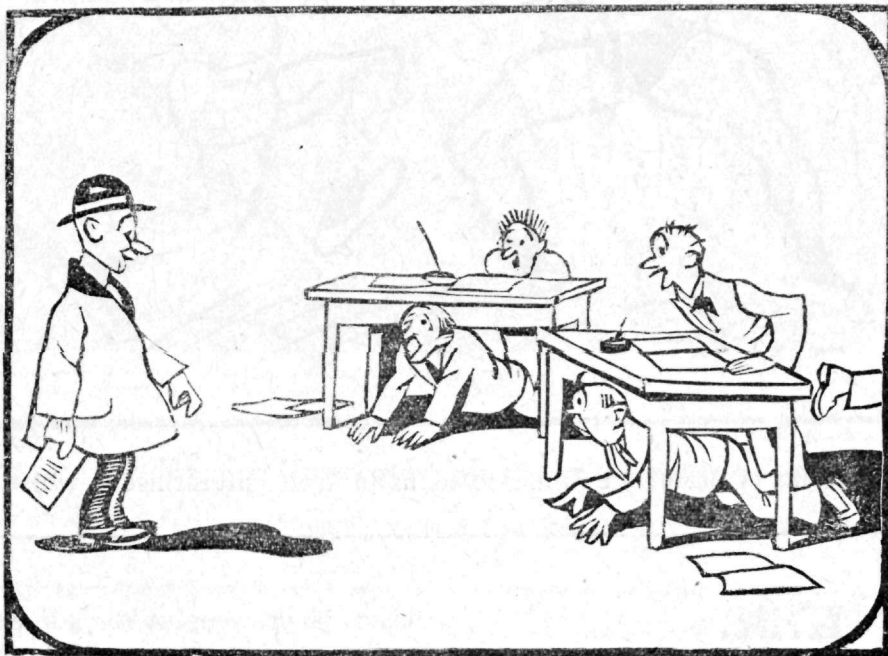
Nii elas Almiira oma kunstile ja oli ilmsüütu. Aga iga päewaga läks see temale wastikumaks

ja igawamaks pealt waadata, kuidas madu meeste kallistusi wastu wõttis, ja ta palus madu, et see lubaks talle korragi armastusekarikat ise põhjani tähjendada. Madu seisis kaua selle wastu, aga kui Almiira ikka peale käis, ütles madu: „Hea küll, sündigu sinu tahtmine, ja sa wõid armastust maitseda, niipea kui tuleb mees, kes tõesti sind sinu kunsti pärast armastab, nii nagu nad kõik seletawad.“

Almiira oli sellega nõus

Nüüd on Almiira juba nii wana, et waewalt weel tantsida jõuab, aga ta ilmsüütus on ikka weel puutumata.

Gogoli „Rewident“ meie oludes.

Rewident: „Imelik, et ma rewideerimisel lauauüemaid enamasti ikka laua alt leiuan! . .“

Kahetsus.

„Mis, Sa oled oma rikka onu, kelle ainuke pärija oled, uppumise surmast pääsnud?“

„Ja, kahjuks sain ma seda alles hiljem teada.“

Puhtuse armastaja.

„Pea, wõi tahad siin pesu warastada!“

„Mitte warastada, waid ainult oma musta pesu wastu ümber wahetada.“

Peaasi.

„Mispärast Teie eila pesupesema ei tulnud?“

„Ei saanud, mul oli kõht haige.“

„Ja sellepärast ei wõinud tööd teha?“

„Tööd teha oleks küll wõinud, aga süüa mitte.“

Mõtteterad naistest.

Mees armastab, nii kaua kui ta wõib, naine nii kaua kui ta tahab.

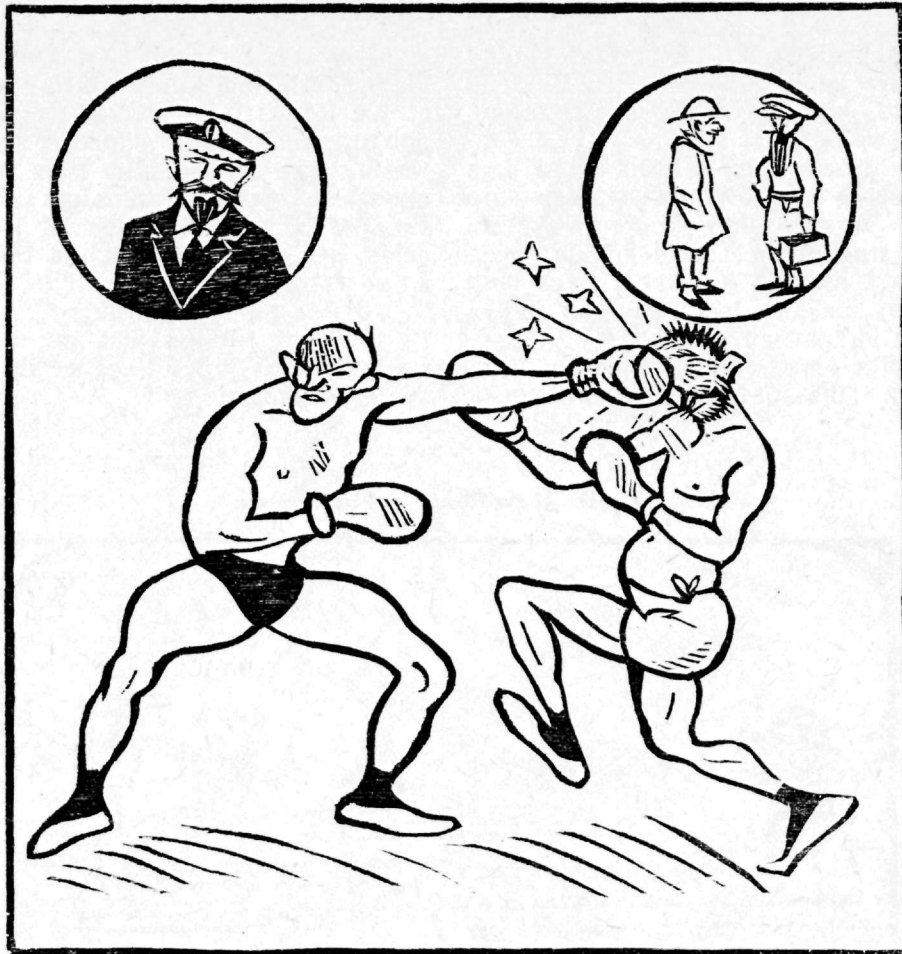
*

Naised lasewad keelatud teed ühte meest enestele näidata ja teistega lähewad sellele teele.

*

Oled sa armastuses õnnelik, siis ära unusta, et on weel ka teisi mehi, oled sa õnnetu, siis pea meeles, et on weel teisi naisi

*

Meie poliitikategelaste ettevalmistawad harjutused kultuuriliseks wõistluseks.

Kriis.

Ajalehed kirjutawad nüüd aina kriisist ja sellest, mis üks ehk teine „suur nina“ kriisi kohta arwab. Ka „Meie Mats“ päris mõne asjatundja arwamist, mida ta nüüd oma lugejatele pühadeuudisena teada annab.

Kõige esimene, kelle poole toimetus selles asjas pöörus, oli —

Ülemiste järwe Wana.

Wäga wana ja tujukas taat. Kannatab oma niiske korteri tõttu pealegi terawa jooksja ja alalise nohu all. Kuulmine on tal äärmiselt nõrk, kõnelemine temaga sellepärast ka üliraske. Unustab sagedasti jutu alguse ära ja kõneleb keset jutuajamist äkki sootu muist asjust.

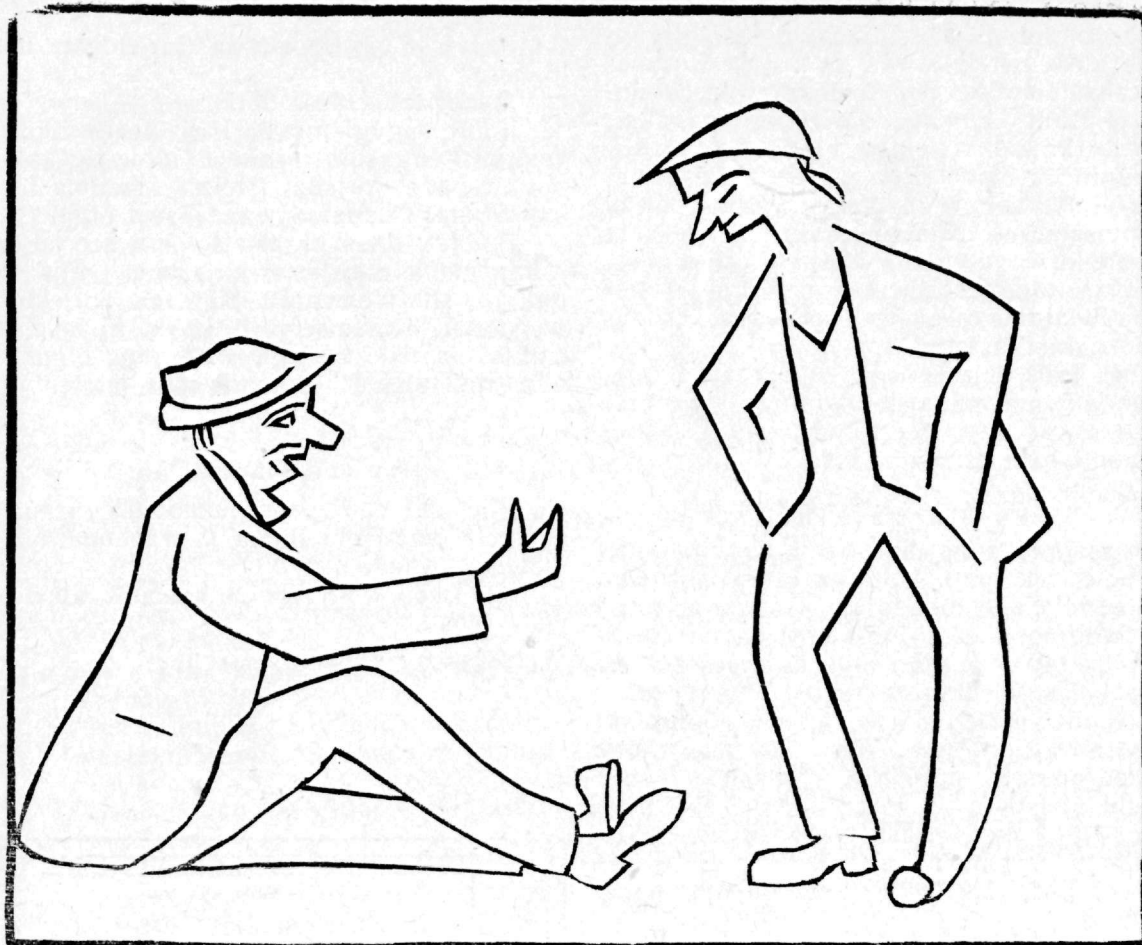
Nuriseb kõige pealt, et teda alaliselt on tüssatud ning talle aastast aastasse luisatud, et Tallinn walmis pole. Nüüd, kus linnas aga pilwelõhkujaid on hakatud ehitama, mis Ule-

miste järwe weepinnast kõrgemale tõusta, olla kindel, et teda tüssata tahetawat. Kui niisuguseid pilwelõhkujaid majasid ikka edasi ehitakse, siis olla paari aasta pärast juba wõimata Tallinna uputada. Just sellepärast ollagi ta tänawu kriisi tegema hakanud ja, kõike oma jõudu kogudes, järwe weepinna ennenagemata kõrgusele tõstnud. Uue aasta õöl ei jääda tal muud teha, kui wesiwärawad awada ja järwe linnale kaela lasta, tõendagu linnaisad ja wahid ka kooris, et linn weel walmis pole.

„Ja, seda ma teen!“ hüüdis Wanake tigidalt kepiga põrutades.

Odra uss,

wäga armas sümpaatline olewus, ainult wähekesi unise näoilmega. Wiimast asjaolu seletab ta talwe tulekuga, mil ka tema tegewus ja isegi elu selleks hooajaks lõppeda. Kriisi asjus waa- tab wäga hea lootusega tulewikku ega arwa mingisugust kartust põhjendatuks. Odraikaldus,

Üks topsiwend teisele: „Kuule, wennas, ära siin istu ühtigi, — sul tuleb soolane platsiraha maksta!“

mis tänawu üle riigi käis, olnud ainult ettevalmistus parematele odrasortide kasvatamisele ja möödaminew nähtus. Põllumehed muretsegu enestele tulewaks aastaks waid Eesti seemnevilja kasvatuse seltsilt parema odraseemne ja asi olewat korras: kriis kaduda, nagu raha mõni ametniku laekast.

Rahaaugu waim

arwab, et praegust kriisi mitte wäga tõsiselt ei tule wõtta, kui tarwilisel ajal mõjuwate abinõude eest muretsetakse ja kõik kodanikud selles suhtes korralikult oma kohuseid täidawad. Kõige kardetawamaks arwab tema seisukorda siis, kui kuulujuttudel — et wabariigi kullafond sulama olla hakanud — wähegi tõe põhja all. Kuid esialgu wõida nende kuulujuttude tõsiduse juures waid kahelda. Kõige esmalt olla igäühe kohus oma tagawaradega wabariigi waluutafondi

suurendada, nagu tema seda olla teinud, kui ta läinud suwel oma rahaaugu Araabia rahadega Kohtla kaewanduses wälja andis.

Udumäe kuningas

arwab praeguse majanduslise kriisi õige kardetawaks, kui meie sisseweepoliitikas peatset muudatust ei tule. Kõige pealt tulla mõnesuguste uhkusasjade sisseweole tõkked ette teha, nagu siidisukkade, tüllriide ja muude niisuguste kaupade sisseweole. Ilma selleta — tähendas lahke kuningas-wanake — saab wäga hästi läbi. Waadake, ka minul on suur hulk edwistajaid ja ehtede-armastajaid Muru-eide tütreid riietada, aga on's keegi näinud, et ma neile Tallinna magasinides ehk mujal siidisukke ehk muid ehteid ostmas oleks käinud?! Need walmistatakse kõik kodusel wiisil udust. Wõi on's mu kasutütred sellepärast vähem ehitud kui muud

printsessid, kõnelemata mõnest tõusiku prouast, kelle mees hobusepostipidaja ehk wallakirjutaja kohalt otsekohe ministri kohale kandideerib.

Lõpuks puudutas kõrge jutustaja kuningriigi asutamise küsimust ja arwas, et kui Eesti wabariik rahwahääletamise teel kuningriigiks kuulutatakse ja tubli kuningas troonile walitakse, igasugused kriisid tulemata jääwad. Muudkui — kuningas olgu Eesti soost ja Eesti werest. Ka ei tee see wiga kuigi walitaw oleks noor ja poissmees. Niisugusel korral wõiks ta poissmehele-kuningale oma imeilusatest kuninglikkudest kasutõtardest ühe kaasaks anda ja sellega oleks Eesti tulewasele walitsejatesoole ka kuninglik weri kindlustatud.

Igatahes tulla asja sellega algatada, et tulewastel parlamendi-walimistel kuningriikline erakond juba awalikult ja iseseiswalt wälja astub ja parlamenti oma esitajad saadab.

Paks Margarethe

arwab, et majandusline kriis meil sugugi mitte tänawu pole tekkinud, küll aga juba palju waremalt olnud. Selle tõenduseks toob ta asjaolu, et tema wälimuse eest juba mitu aastat enam pole hoolitsetud. Praegu olla ta selles suhtes niisama räbalas seisukorras nagu wiimane kalainaine. Nõnda pidada ta ka tänawu jõulupühi ja uutaastat wastu wõtma. Küll olla talle wahepeal mitmesuguseid ministrid kosilasteks sobitatud, kuid ühestki pole asja saanud. Suksutajaid olla palju, aga waljaste pähepanijaid mitte ühtegi. Isegi niigipalju tubli mehi pole nende hulgas leidunud, kes talle uue kübara pähe oleks ostnud.

Margarethe ei usu enne kriisi lahenemist, kui tema enesele uued hilbud ümber pole saanud.

Sikupilli-Jürka

arwab kriisi kõik sellest olewat tulnud, et seda elutilka ikka weel tsekkide järele osa-pärast antakse. Mõnikord on kõhus nii kibe walu, nagu oleks selle kallal mitu marutõbist koera puremas, aga — tipsu ei saa, mitte jumala-tilkagi! Noh, ütolge, kas see pole kriis!

Kui tulewal aastal piirituseandmine lõpetakse, selle asemel ainult wiina lubatakse ja sedagi ainult tsekkidega, siis kestab tema arwates kriis ka tulewal aastal edasi.

Wäimees.

Äiapapa: „Räägitakse, sul olla armuke ja sellega isegi laps. Ütle misjaoks sa ometi armukest pead?“

Wäimees: „Aga wäetikesel pidi ju ometigi ka ema olema.“

Korralik äri.

„Noh, mis uudist toote seal?“ küsis toimetaja kirjanikult.

„Ühe wäga huwitawa kirjelduse maailma lõpust.“

„Tähendab, tühja lora.“

„Mitte sugugi lora! Páris teaduslikult põhjendatud ennustus maailma lõpust! kokkuseatud wanade kirjade järele. Maailma lõpp tuleb kindlasti tänawu wana aasta õhtul.“

„Tubli“, ütles kirjastaja, „kui see nii on, siis wõtan ma teie kirjatöö kirjastada. Mis tasusse puutub, siis teeme nii: Kui teie kirjeldus wale on ja ilm 31. detsembril hukka ei lähe, siis ei maksa ma teile sugugi, olete aga õigust rääkinud, siis tulge 2. jaanuaril raha järele.“

Wanapoiss.

„Kas teil bábi pole wanapoisiks jääda: Teie peaksite ometi ebielluma ja wáhemalt ühe naise õnnelikuks tegema!“

„Oh seda wõin ma ju niisama abiellu heitmata teha.“

P. Michelson

TALLINNAS,
Wäike Karja tänaw nr. 6

Karusnahkade, kübarate ja mütside kauplus.

Wõetakse hoiule
kasukaid ja nahkasju.

Ilufirjandus, juturaamatud.

Sõjawingus. R. Kullerkupu sõjaaja romaan. Hind 150 mrf.
Tules ja waenus. Luise Westkirchi uudisjutt. Hind 40 mrf.
Mahatõugatud jumalad. R. Kullerkupu uudisjutt. Hind 30 mrf.
Ülirõõmsad papuad. R. Kullerkupu naljajutud. Hind 30 mrf.
Muikud wingus. Kirjutanud Gori Tõnisson. Hind 30 mrf.
Kriimustused. Kirjutanud Gori Tõnisson. Hind 30 mrf.
Maru. Richird Kullerkupp. Uus naljajuttude fogu, mille wäärilist Cestis juba kaua aega pole ilmunud. Hind 50 mrf.
Kodumaa jutud. Jakob Mändmetsa esimene walik. Suurem juttude fogu kodumaa nurmedelt ja wainudelt. Hind 250 mrf.
Zuhisaare kiriku kellamees. Jakob Mändmets. Hind 30 mrf.
Koera süü. Wana püüs. Jakob Mändmets. Hind 20 mrf.
Kiir laugusest. J. Mändmets. Hind 20 mrf.
Wägiwallamaal. G. Luiga uudisjutud. Hind 100 mrf.
Põua walgud. E. Schönberg. 11 juttu. Hind 45 mrf.
Punafilts päiwilt. Ernst Peterson ja teised. Hind 10 mrf.
U. Kiwi. Rahwa kasuks. Hind 20 mrf.
G. Suits. Kiired. 3. jagu. Hind 100 mrf.
Raim. Kirj. M. Eisen. Hind 100 mrf.
Wahepalufesed. M. J. Eisen. Hind 100 mrf.
Armastajad. Kirj. M. Rumba. Hind 10 mrf.
Dfeni wiimane pasha. Maurus Tokai jutt. Hind 50 mrf.
Igawene ehk suremata juut. Hind 10 mrf.

Maria Raatsaretist. Hind 80 mrf.
Rahwalehed. Toimetanud J. Ploompuu. 12 annet, mis aastate jookful pühadeks ilmunud. Kõik korraga ostes 100 mrf. „Rahwalehed“ on suur pildi raamat, kus umbes 1000 suurt lehekülge lõbusat ja õpetlikku, uudist ja nalja, mitusada pilti jne.
Risti walgus. Romaan Pauluse ja keiser Nero ajast. Hind 300 mrf.
Cesti rahwa muiste jutud ja wanad kõned. Kogunud Jakob Kõrw. Hind 20 mrf.
Loidid. F. J. Pajeken. Hind 10 mrf.
Raunad. 13 algupärast ja uimberpandud juttu. Hind 30 mrf.
Ilm ja elu. Kirj. J. Järw. 2. jagu. Hind 30 mrf.
Widewikul. Kirjutanud E. Feldmann. Hind 15 mrf.
Walitud uudisjutud. Rootsi, Norra, Soome ja Daani tähtsamate kirjameeste paremad jutud. Hind 80 mrf.
Surm waitib. Arthur Schnigleri nowellid. Hind 20 mrf.
Mesinädalate saladused. Hind 40 mrf. Kirjanik harutab selles paljuütlewas jutufeses kolemaid suguelu saladusi.
Sabatähe aasta. H. G. Wells'i fantastiline romaan. Cesti keelde Anton Hansen-Tammisaare. Hind 200 mrf.
Waitiwad seinad. Hohenoferi kriminaal romaan. Hind 100 mrf.
Saatana kingitus. A. E. Sarini jutt. Hind 20 mrf.
Tarzan Tallinnas laulupidul. Hind 30 m.
Zuhkur hobune. W. Kopschini rewolutsiooni jutt. Hind 50 mrf.

Suured romaanid.

Wetine kättemaksja Antonio Porro. Põnew romaan keewawereliste itallaste elust. Hind 200 mrf.
Mülgas. A. J. Ruprini jutustus awalikkude naisterahwaste elust ja kumbedest awalikkudes majades. Hind 200 mrf.
Roswolsty armuke. Georg Fröscheli romaan miljonääride ja rahawürstide elust ilmalinnades. Hind 100 mrf.
Tallinna mõngupõrgu. Uueaegse prassimise

ja mängufire romaan. Uramoonutanud R. Kullerkupp. Hind 100 mrf.
Saatana lapsed. St. Przychyszewsky romaan neljas jaos. Hind 55 mrf.
Sabatähe aasta. H. G. Wells'i unistuste romaan. Hind 200 mrf.
Waitiwad seinad. Kriminaal romaan. Hind 100 mrf.
Irmgard. Ülipõnew romaan. Annetekaupa. Unde hind 25 marka.

Restoraan „BALTI”

Nunne uul. nr. 7. :- Telefon 20-78

I.

Kui tuled sa Tallinna reisima
ei wõõrastemaju tea teisi ma,
kui „Balti“, mis Toompea weeru all
otse Nunne tänawal kenamal,

II.

Kui passid on korras ja peatusload,
wõid saada sa mugawad numbritoad
ja sooje ja külme söökisid.
Ons ilmas weel paremaid köökisid!

III.

Siis tuju sul tõuseb topsi na'al.
Wõid süüa „a la carte“ igal a'al;
kui soowid, ka talwe a'al seeni saad.
Sind ooberid lahkesti teeniwad.

IV.

Seal õlled sind janu sees joodawad
ja napsid, liköörid ka ootawad,
wõid saada, kui soowid, weel
„sampust“ ka.
Eks astu oma silmaga waatama.

Austusega

Anna Eltermann.

Parematest pealinna väljasõidukohtest on

Restoraan „Narits“

Nõmme, Jaama tän. 6, kõnetr. 55.

**Maitsewad söögid ja joogid muusika
saatel. — Kodused ruumid. — Eeskujulik
teenimine.**

Austusega **V. Riiman.**

Ühe minuti kõik jaama ja autobussini.

A./S. „Ühiselu“ — Pikk uul. 42, Tallinn 1923.